

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1988

BRNO 1991

jekte, überwiegend Keller und Lehmgruben, fest. Leider lässt sich keines von ihnen mit der Keramikerzeugung in Verbindung bringen. Aus dem Funden - ein Depot von 14 geschliffenen Steinwerkzeugen und ihre Halbfabrikate, Kollektion von Schleifsteinen und Rohstoff - ging im Gegenteil hervor, dass wir uns im Areal einer Werkstätte zur Erzeugung von geschliffener Industrie bewegten. Unter den Funden erweckt Interesse ein ovales ockergefärbtes Plättchen mit Reliefschnitzerei, der Teil einer Gussform, ein keramisches Prisma und ein speziell geformter Steinschlegel mit einer Rille zum Ansetzen des Stieles.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM POIŘEBIŠTĚ KŠK NA KATASTRU KOMOŘAN /okr. Vyškov/

Miloš Č i ž m á ř , Martin G e i s l e r , AŮ ČSAV Brno

Při letecké prospekci zjistil M. Bálček porušené objekty na katastru Komořan /obec Komořany - Podbřežice/. Dalším průzkumem jsme ověřili, že zde bylo hlubokou orbou naoráno sprášové podloží, v němž byly jasně patrné černě zbarvené záস্যpy objektů. Výrazná barevná odlišnost umožňuje i bez skrývky ornice předpokládat, že byly na této ploše /cca 2 ha/ všechny zachyceny. Lokalita se nachází na mírném svahu skloněném k JV v nadmořské výšce 265 - 270 m, v trati "U zastávky" na ZM ČSSR 1 : 50 000 list Vyškov 24-41 40 mm od J a 150 mm od V sekční čáry. Celkem jsme zde ve dnech 1. - 12. dubna 1988 prozkoumali 10 objektů, z toho pět kostrových hrobů KŠK. V objektu 116 byli uloženi dva shodně orientovaní jedinci na levém boku, při nich bylo nalezeno 13 špatně dochovaných nádob, dvě měděné spirálky a kostěný nástroj. Dvačet pět cm nade dnem hrobu byla v záস্যpu nalezena spodní část zvoncovitého poháru poškozeného orbou. Pohřeb nejméně dvou jedinců obsahoval i objekt 114, který byl však druhotně otevřen a jeho obsah rozmetán, takže části skeletů včetně dvou lebek ležely 30 cm nade dnem při JZ stěně, zatímco dlouhé kosti končetin byly nahromaděny zhruba ve stejné výšce při protilehlé stěně. Rovněž části nádob se nacházely 10 až 30 cm vysoko v záস্যpu.

Zbývajících pět objektů tvořily nepřliš pravidelné obdélníkovité či oválné, mělce zahloubené jámy. Nález části nádoby v objektu 3 a lidského zubu v objektu 5 dokládá, že alespoň část z nich lze považovat rovněž za hroby.

Rettungsgrabung eines Gräberfeldes der Kultur mit Schnurkeramik am Kataster von Komořany /Bez. Vyškov/. Wir untersuchten hier zehn durch Luftbildprospektion festgestellte Objekte. Fünf von ihnen waren Körpergräber der Kultur mit Schnurkeramik, bei den übrigen, in denen Keramikbruchstücke, ein menschlicher Zahn, gefunden wurden, oder die ganz fundlos waren, lässt sich dies voraussetzen. In Objekt 116 waren zwei übereinstimmend orientierte Individuen auf der linken Seite beigesetzt, bei diesen fand man 13 Gefäße KSchK und 25 cm oberhalb des Bodens den unteren Teil eines Glockenbechers. In Objekt 114 waren ebenfalls zwei Individuen bestattet, das Grab wurde jedoch sekundär geöffnet und sein Inhalt auseinander geworfen.

SEKEROMLAT LIDU SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU Z LINHARTOV /okr. Bruntál/

Jiří P a v e l č í k , AŮ ČSAV Brno

Pracovník Státního statku v Bruntále našel na pásu vyorávače brambor sekeromlat a o něco později na téměř poli otloukač z říčního valounu.

Lokalita se nachází v katastru obce Linhartovy /okr. Bruntál/ na východním úbočí kóty 437,5 v nadmořské výšce cca 400 m. Kóta sama je svázána se severním předhůřím Jeseníků, které lemuje pravobřeží tzv. Zlaté Opavy /dnes zvané Opavice/. Nálezové okolnosti nasvědčují tomu, že se zřejmě jedná o narušený hrob.

Sekeromlat má kruhovitý tyl s rovnou až mírně vypouklou úderovou plochou. Dorzální a ventrální strana jsou ploché. Ostří je obloukovité, mírně ubíhající. Boční stěny jsou v dolní části těla vypouklé. Provrt je umístěn ve střední části nástroje. Tělo mimo pasáž kolem ostří nese stopy nekvalitně nabroušené piketáže. Nástroj byl vyroben ze sedimentované metamorfované horniny šedo-červenohnědé barvy. D - 155 mm, š tylu - 40 cm, š - 66 mm, š ostří - 43 mm, s - 47 mm, ot - 21 mm.

Hammeraxt des Volkes mit Schnurkeramik aus Linhartov / Bez. Bruntál / . Beim Kartoffelsammeln wurde am Band des Kartoffelaushebefluges eine Hammeraxt des Volkes mit Schnurkeramik gefunden. Die Lokalität befindet sich am Osthang der Kote 437,5 in der Seehöhe von 400 m. Die Fundumstände deuten an, dass es sich vermutlich um einen gestörten Grabkomplex handelt.

KOSTROVÝ HROB KULTURY ZVONCOVITÝCH POHÁRŮ V BOLELOUCI /okr. Olomouc/

Markéta Tymonová, Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci

/Obr. 5/

Počátkem listopadu 1988 ohlásili pracovníci JZD Rozkvět se sídlem v Dubu nad Moravou, že v jejich středisku v Bolelouci narazili při hloubení základového žlabu skladu obilovin na lidskou lebku, u níž ležely dvě do sebe zasunuté nádoby. Ty však nálezcce p. L. Havran již vyzvednul, takže jejich původní poloha byla později určena podle několika střípků, které zůstaly na místě. Vlastní lokalita, umístěná v severní části areálu JZD na jihozápad od sedimentační jámky, se vzhledem k okolnímu terénu nalézá na téhlé, vyvýšené pravobřežní vlně se sprašovým podkladem. Od toku Moravy je vzdálena přibližně půl kilometru s nadmořskou výškou 230 m. Po začátek štěrkového lože přímo na sprašové podloží se hrobová jáma nevyvířovala zcela zřetelně. Byla přibližně oválného tvaru o max. průměru 180 cm. Vypĺnovala ji světle šedohnědá hlína poměrně špatně odlišitelná od okolní žlutky. Na jejím dně ve hloubce 140 - 150 cm ležela na pravém boku silně skrčená lidská kostra, hlavou orientovaná k JV. Paže měla v loktech pokrčeny a ruce spočívaly volně před obličejem. Kostí spodních končetin byly silně pokrčeny, a to tak, že kotníky a nártní kůstky ležely pod kostmi stýdkými, přičemž spodní pravé koleno bylo mírně předsunuto. Podle této nepřítrožené polohy můžeme usuzovat o posmrtném svázání nebožtíka. U kolen zemělého stál zvoncovitý pohár, v němž byl zasunut menší džbánek.

Popis nálezů:

zdobený zvoncovitý pohár okrové barvy /v. - 11 cm, max. ϕ okraje - 15 cm/ s široce rozevřeným, vyhlutým okrajem je vyroben z jemně plaveného, drobnými zrůky písku ostřeného materiálu. Povrch kryje tenká, původně hlazená vrstvička engoby, která je na vnější straně výdutě na několika místech částečně setřena. Vhloubenou výzdobu tvoří řady nad sebou kladených horizontálních pásů. Prázdné pásy oddělují pásy uvnitř vyplněné řídkým ornamentem /2/ a otisky kosočtvercých kolků /4/.

Malý džbánek /v. - 6,4 cm, max. ϕ výdutě - 6,5 cm, ϕ okraje - 6,5 cm/ má mírně ven vyhlutý okraj, prohnuté hrdlo esovitě přechází ve stlačenou polokulovitou výdutě. Je z jemně plaveného hlinitopísčitého materiálu s organickou příměsí. Barva je na povrchu šedohnědá, uvnitř přechází ve světlehnědé tóny. Ucho džbánu chybí a okraj je v místě nasazení částečně rekonstruován. Také pohár byl slepen a na několika místech doplněn. Keramika z kostrového hrobu v Bolelouci tvoří běžnou pohřební výbavu a lze ji zařadit do středního stupně kultury zvoncovitých pohárů. Rozbor antropologického materiálu provedl dr. M. Siloukal, CSc.

Körpergrab der Glockenbecherkultur in Bolelouc / Bez. Olomouc / . Im November 1988 wurde beim Bau eines Getreidelagers der LFG Bolelouc /Richtung Olomouc - Tovačov/ ein Körpergrab der Glockenbecherkultur gestört. In einer ovalen Grube / ϕ ca. 180 cm/, im gelben Lössliegenden eingetieft, lag auf der rechten Seite ein stark angehocktes Frauenskelett, mit dem Kopf nach SO orientiert. Die Grabausstattung bildete ein verzierter Glockenbecher, der zu den Knieen der Verstorbenen gelegt worden war. In dem Becher fand man nach dem Ausheben noch ein kleines Krüglein von grauschwarzer Farbe.

KOSTRA Z HROBU KULTURY SE ZVONCOVITÝMI POHÁRY Z BOLELOUCE /okr. Olomouc/

Milan Stloukal, Národní muzeum v Praze

Záchranný výzkum M. Tymonové z Krajského vlastivědného muzea v Olomouci, k němuž došlo ve dnech 14. až 16. listopadu 1988 v Bolelouci, obohatil antropologické sbírkové fondy o poměrně dobře zachovanou kostru z hrobu kultury se zvoncovitými poháry. Jde o kostru ženy, která

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1988
BRNO 1991

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, Koliště 17/19
Odpovědný redaktor : Dr. J. Tejral
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : L. Trávníčková
Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské základny pracovišť ČSAV
v Brně,
technický redaktor J. Keprt
Evidenční číslo : ÚVTEL - 73332
Náklad : 450 kusů - neprodejné
Vydáno jako rukopis